Dolnośląski Państwowy
Wojewódzki Inspektorat Sanitarny
ul. Marii Curie-Skłodowskiej 73/77
Pieczęć państwowego inspektora sanitarnego

Uniwersytet Wrocławski
Biuro Rektora
Sekretariat Rektora
Nr 01/HP/16 Załączniki
Wpłynęło 15-01-2016
Wpisano Data
Jednostka

PROTOKÓŁ KONTROLI

Wrocław, dnia 12 stycznia 2016 roku
(Miejscowość i data)

przeprowadzonej przez [redacted] starszego asystenta Działu Higieny Pracy Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej we Wrocławiu, nr upoważnienia 177/15 oraz [redacted] młodszego asystenta Działu Higieny Pracy Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej we Wrocławiu, nr upoważnienia 110/10
(imię i nazwisko, stanowisko służbowe, nr upoważnienia do wykonywania czynności kontrolnych)
pracownika (-ów) upoważnionego (-ych) przez Dolnośląskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego we Wrocławiu.
Kontrolę przeprowadzono na podstawie art. 1 i art. 25 ust. 1 ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U z 2015, poz. 1412), w związku art. 67 § 1 oraz art. 68 § 1 i § 2 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2013 r. poz. 267 z późn. zm.).

I. INFORMACJE DOTYCZĄCE KONTROLOWANEGO ZAKŁADU/ OBIEKTU

I.1. Zakład/obiekt kontrolowany: *(pełna nazwa, adres, telefon, faks):*
Uniwersytet Wrocławski Wydział Biotechnologii ul. F. Joliot-Curie 14 A, 50-383 Wrocław

I.2. Właściciel /osoba lub jednostka organizacyjna odpowiedzialna za przestrzeganie wymagań:
Uniwersytet Wrocławski
(imię i nazwisko / pełna nazwa / inwestor/organ założycielski/w przypadku spółki cywilnej wymienić wszystkich wspólników)
pl. Uniwersytecki 1 , 50 – 137 Wrocław
(adres zamieszkania / adres siedziby /w przypadku spółki cywilnej adresy zamieszkania wszystkich wspólników / telefon / faks)

I.3 NIP.8960005408 **REGON** 000001301 **PESEL** nie dotyczy

I.4. Kierujący zakładem/obiektem kontrolowanym: *(imię i nazwisko, stanowisko)*
dr hab. Inż. Marcin Łukaszewicz – Dziekan Wydziału Biotechnologii

I.5. Przedstawiciel zakładu/obiektu w obecności, którego przeprowadzono kontrolę*
(imię i nazwisko, stanowisko)
[redacted] – adiunkt, wykształcenie wyższe w dziedzinie nauk biologicznych, pracownik odpowiedzialny za bezpieczeństwo zamkniętego użycia GMO w zakładzie inżynierii genetycznej

I.6. Inne osoby w obecności, których przeprowadzono kontrolę* *(imię i nazwisko, ewentualnie adres):*
Nie dotyczy.

II. INFORMACJE DOTYCZĄCE KONTROLI

II.1. Data i godzina rozpoczęcia kontroli: 12.01.2016 r., godz. 9:30

II.2. Zakres przedmiotowy kontroli: sprawdzenie danych podanych we wniosku nr 04-68/2015 o wydanie zezwolenia na prowadzenie zakładu inżynierii genetycznej, w którym ma być prowadzone zamknięte użycie organizmów genetycznie zmodyfikowanych (GMO) kat. 1 w zakresie warunków dotyczących higieny pracy, przeprowadzane na podstawie ustawy z dnia 22 czerwca 2001 r. o mikroorganizmach i organizmach genetycznie zmodyfikowanych.

III. WYNIKI KONTROLI:

III.1. Informacje o kontrolowanym zakładzie/obiekcie *(stan formalno-prawny, nr wpisu do KRS, informacje o toczącym się aktualnie postępowaniu administracyjnego-egzekucyjnym w stosunku do kontrolowanego podmiotu, informacje dotyczące ustaleń pokontrolnych innych kontroli, legalność działania, inne informacje istotne dla ustaleń kontroli, tp.)*:
Uniwersytet Wrocławski
PKD *(2007)*: 85.42.B - Szkoły wyższe.

Uniwersytet Wrocławki złożył wniosek do Ministra Środowiska o wydanie zezwolenia na prowadzenie zakładu inżynierii genetycznej, w którym ma być prowadzone zamknięte użycie organizmów genetycznie zmodyfikowanych (GMO) deklarując w nim stosowanie organizmów genetycznie zmodyfikowanych (GMO) zaliczanych do kategorii 1 zagrożenia.
W trakcie czynności kontrolnych ustalono, iż w skład zakładu inżynierii genetycznej wchodzą 3 Zakłady Wydziału Biotechnologii: Zakład Biologii Molekularnej Komórki, Zakład Biofizyki, Zakład Białek Jądrowych.

Zakład Biologii Molekularnej Komórki nie posiada obecnie zgody na zamknięte użycie GMO. Zakład Biofizyki posiada:

- zgodę na zamknięte użycie organizmów genetycznie zmodyfikowanych w zakresie wykorzystania genetycznie zmodyfikowanych roślin (*Arabidopsis thaliana, Nicotiana tabaccum*) w celu badań nadekspresji białek w systemie roślinnym. Zgoda wydana jest przez Ministra Środowiska decyzją nr 25/2014 z dnia 04.03.2014 r.
- zgodę na zamknięte użycie organizmów genetycznie zmodyfikowanych w zakresie wykorzystania genetycznie zmodyfikowanych bakterii (*Escherichia coli, Thermosynechococcus elongatus)* do badań nad nadekspresją białek w systemie bakteryjnym. Zgoda wydana jest przez Ministra Środowiska decyzją nr 23/2014 z dnia 04.03.2014 r. Zgoda jest ważna do 28.02.2019 r.
- zgodę na zamknięte użycie organizmów genetycznie zmodyfikowanych w zakresie wykorzystania genetycznie zmodyfikowanych roślin (*Arabidopsis thaliana)* do analizy genotypowej mutantów *(Arabidopsis thaliana),* pozbawionych ekspresji wybranych genów. Zgoda wydana jest przez Ministra Środowiska decyzją nr 24/2014 z dnia 04.03.2014 r. Zgoda jest ważna do 28.02.2019 r.

Zakład Białek Jądrowych posiada zgodę na zamknięte użycie organizmów genetycznie zmodyfikowanych w zakresie wykorzystania genetycznie zmodyfikowanych ludzkich, szczurzych, mysich i owadzich linii komórkowych, bakterii (*Escherichia coli*) oraz genetycznie zmodyfikowanej muszki owocowej (*Drosophila melanogaster*) w celu opracowania terapii genowej nowotworów i laminopatii oraz badanie zwierzęcych białek szkieletu jądrowego z zastosowaniem GMO. Zgoda wydana jest przez Ministra Środowiska decyzją nr 129/2012 z dnia 27.11.2012 r. Zgoda jest ważna do 30.11.2017 r.

Kontrolujący ustalił, że liczba pracowników zatrudnionych na stanowiskach, na których wykonywane są/były czynności z zamkniętym użyciem GMO wynosiła 11, w tym 7 kobiet.

W czasie kontroli sprawdzono listę pracowników Wydziału Biotechnologii, przekazaną przez Dział Bezpieczeństwa i Higieny Pracy oraz Ochrony Przeciwpożarowej Uniwersytetu Wrocławskiego, dotyczącą terminów ważności badań lekarskich. Na podstawie przekazanego dokumentu stwierdzono, że wszyscy pracownicy zatrudnieni na stanowiskach, na których wykonywane są/były czynności z zamkniętym użyciem GMO posiadają aktualne orzeczenia lekarskie stwierdzające brak przeciwwskazań zdrowotnych do wykonywania pracy na zajmowanych stanowiskach pracy.

Starający się o zgodę MŚ powołany zakład inżynierii genetycznej GMO kat. 1 stanowią pomieszczenia pracownie położone w budynku UW przy ul. F.Joliot-Curie 14 A, 50-383 Wrocław, na 2 i 3 piętrze budynku Wydziału Biotechnologii. Składają się na nie komory klimatyzacyjne, cieplarnia, pracownia izotopowa, magazyny dla organizmów genetycznie zmodyfikowanych, pracownie. W piwnicy budynku znajdują się pomieszczenia utylizacji i przechowywania odpadów. Pomieszczenia te posiadają deklarowane wyposażenie zawarte we wniosku.

Ustalono, że na terenie laboratoriów wprowadzony jest ograniczony dostęp do pomieszczeń realizacji prac GMO. Wejście na piętra jest kontrolowane za pomocą kart magnetycznych.
Powierzchnie podłóg i stołów laboratoryjnych we wszystkich deklarowanych we wniosku pomieszczeniach zapewniają utrzymanie właściwego stanu higienicznego pomieszczeń (są łatwo zmywalne i łatwe do odkażania). Laboratoria wyposażone są w komory bezpiecznej pracy.
Hodowle muszek owocowych prowadzone są w zamkniętych pojemnikach pomieszczeniu ze śluzą, muszki są zabijane przez wychłodzenie, następnie ma miejsce sterylizacja podłoża z muchami. W pomieszczeniu jest lampa UV do sterylizacji pomieszczenia. Konstrukcja

pomieszczeń pozwala na efektywne przeprowadzenie deinsektyzacji w przypadku przypadkowego uwolnienia.
Na drzwiach wejściowych do każdej pracowni został zamieszczony odpowiedni znak ostrzegawczy przed zagrożeniem czynnikami biologicznymi. W każdej pracowni wywieszony jest plan postępowania na wypadek awarii powodującej nie kontrolowane rozprzestrzenianie się GMO, w którym zawarty jest plan postępowania na wypadek awarii powodującej niekontrolowane rozprzestrzenianie się GMO zagrażające zdrowiu ludzi lub środowisku w sposób bezpośredni lub pośredni, środki ochronne i reguły postępowania.
Pracownikom zapewnia się środki ochrony indywidualnej: fartuch, rękawice ochronne, okulary. Zapewnione są też środki higieny osobistej: dozowniki ze środkiem dezynfekcyjnym Bioseptol, pracownie posiadają myjki do oczu i prysznice ratunkowe.
Inaktywacja odpadów GMO, mediów hodowlanych odbywa się w autoklawie, a następnie odpady są usuwane przez profesjonalną firmę.
Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu posiada umowę z firmą ECOABC z Bełchatowa. Umowa jest ważna do 22.02.2017 r.

Pracodawca posiada udokumentowaną ocenę ryzyka zawodowego na stanowiskach pracy, na których prowadzone są/były prace z zamkniętym użyciem GMO.

Ustalono, że powołany zakład inżynierii genetycznej planuje prowadzić czynności z zamkniętym użyciem GMO kategorii 1 takie jak: uzyskanie przejściowych i stałych transfromantów roślin oraz sinic. Prowadzone będą prace na genetycznie zmodyfikowanych muszkach owocowych *Drosophila melanogaster*.
W ramach badań planowane jest uzyskanie organizmów transgenicznych, ich selekcja i analiza następnie ich wykorzystanie do dalszych badań.

W powołanym zakładzie inżynierii genetycznej opracowane zostały następujące instrukcje i procedury:

a) „ Instrukcja bezpieczeństwa i higieny pracy dotycząca wymagań i pracy w laboratorium" - Zakład Biologii Molekularnej Komórki
b) „Plan postępowania na wypadek awarii powodującej niekontrolowane rozprzestrzenianie się GMO zagrażające zdrowiu ludzi lub środowisku w sposób bezpośredni lub z opóźnieniem" - Zakład Białek Jądrowych
c) „ Instrukcja pracy z GMO" - Zakład Białek Jądrowych
d) „Plan postępowania na wypadek awarii powodującej niekontrolowane rozprzestrzenianie się GMO" - Zakład Biofizyki, Zakład Biologii Molekularnej Komórki

Ustalono, że w powołanym zakładzie stosowane są niebezpieczne substancje i mieszaniny chemiczne. Dla stosowanych substancji i mieszanin sklasyfikowanych jako niebezpieczne każdy zakład posiada spis i karty charakterystyki dostępne dla pracowników w formie papierowej. Produkty te przechowywane są w podręcznych magazynach z własną wentylacją, w opakowaniach do tego przeznaczonych odpowiednio oznakowanych i zabezpieczonych. Stan techniczny opakowań zawierających substancje i mieszaniny uniemożliwia wydostanie się zawartości opakowania na zewnątrz podczas normalnego użytkowania.

Zaplecze sanitarno-higieniczne:
W poszczególnych Zakładach wydzielone zostały pomieszczenia do spożywania posiłków przez pracowników – pokój socjalny, WC oraz szatnia przeznaczona na odzież wierzchnią. Stan sanitarny pomieszczeń jest właściwy.

Organizacja systemu I pomocy w razie wypadku:
Pracodawca zorganizował system I pomocy w razie wypadku tj. oznakował miejsca, w których usytuowane są apteczki oraz udostępnił instrukcję udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej.

III.2. Wyposażenie użyte podczas kontroli*: nie dotyczy

III.3. Podczas kontroli do badań laboratoryjnych pobrano próbki – nr protokołu/ów*
- nie dotyczy

III.4. Korzystano* z wyników badań i pomiarów:
Nie korzystano.

III.5. Dokumenty oceniane w trakcie kontroli:

- Lista pracowników dotycząca terminów wykonywania badań lekarskich.
- dokument oceny ryzyka zawodowego na stanowiskach pracy: adiunkt, samodzielny biolog.
- Spis substancji niebezpiecznych - Zakład Biofizyki, Zakład Biologii Molekularnej Komórki, Zakład Białek Jądrowych.
- Instrukcja bezpieczeństwa i higieny pracy dotycząca wymagań i pracy w laboratorium - Zakład Biologii Molekularnej Komórki.
- Plan postępowania na wypadek awarii powodującej niekontrolowane rozprzestrzenianie się GMO zagrażające zdrowiu ludzi lub środowisku w sposób bezpośredni lub z opóźnieniem" - Zakład Białek Jądrowych.
- Instrukcja pracy z GMO - Zakład Białek Jądrowych.
- Plan postępowania na wypadek awarii powodującej niekontrolowane rozprzestrzenianie się GMO - Zakład Biofizyki, Zakład Biologii Molekularnej Komórki.
- decyzja MŚ nr 23/2014 z dnia 04.03.2014 r. w sprawie zgody na zamknięte użycie GMO kat. 1.
- decyzja MŚ nr 24/2014 z dnia 04.03.2014 r. w sprawie zgody na zamknięte użycie GMO kat. 1.
- decyzja MŚ nr 25/2014 z dnia 04.03.2014 r. w sprawie zgody na zamknięte użycie GMO kat. 1.
- decyzja MŚ nr 129/2012 z dnia 27.11.2012 r. w sprawie zgody na zamknięte użycie GMO kat. 1.

IV. Nieprawidłowości stwierdzone podczas kontroli z podaniem przepisów prawnych, które naruszono*
- nie stwierdzono

V. Wykaz dokumentów załączonych do protokołu*

- Plan postępowania na wypadek awarii powodującej niekontrolowane rozprzestrzenianie się GMO zagrażające zdrowiu ludzi środowisku w sposób bezpośredni lub z opóźnieniem" - Zakład Białek Jądrowych .
- Spis substancji niebezpiecznych - Zakład Biofizyki.

VI. Uwagi i zastrzeżenia osób uczestniczących w kontroli.
Wnoszę/nie wnoszę** uwagi i zastrzeżenia do opisanego w protokole stanu faktycznego:
.....

VII. Za stwierdzone nieprawidłowości wymienione w protokole w pkt. .... nie nałożono/ nałożono** mandat karny na

.....
(imię i nazwisko, stanowisko)

..... w wysokości..... na podstawie art. .....
(nr mandatu karnego) *(podstawa prawna)*

.....

Upoważnienie do nakładania grzywien w drodze mandatu karnego z dnia..... nr .....

Poprawki i uzupełnienia do protokołu – naniesiono/nie naniesiono**

.....
(podać: numer strony protokołu, określenia lub wyrazy błędne i te, które je zastępują)

*Protokół został sporządzony w 2 jednobrzmiących egzemplarzach, a następnie po odczytaniu i omówieniu został podpisany/odmówiono podpisania**.*
W przypadku odmowy podpisania protokołu należy wpisać powód odmowy podpisania protokołu.

.....

Dokonano/nie dokonano** wpisu w książce kontroli sanitarnej i książce kontroli**
Wydano/nie wydano** na podstawie art. 31. §1 ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej doraźne zalecenia, uwagi i wnioski, które wpisano w książkę kontroli sanitarnej ** .

.....

Data i godz. zakończenia kontroli: 12 stycznia2016 r. godz.12.30

Łączny czas kontroli: 3,0 godziny

REKTOR
prof. dr hab. Marek Bojarski

.....
(podpis i/lub pieczęć strony /przedstawiciela kontrolowanego zakładu)

UNIWERSYTET WROCŁAWSKI
pl. Uniwersytecki 1
50-137 – WROCŁAW
tel. 071 343-68-47, 071 344-34-21

STARSZY ASYSTENT
[redacted]

Dział Higieny Pracy
WSSE we Wrocławiu
Mł. Asystent
[redacted]

.....
(podpis osób obecnych podczas kontroli)

.....
(podpis i /lub pieczęć osoby(osób)kontrolującej(ych)

POTWIERDZENIE ODBIORU PROTOKOŁU PRZEZ STRONĘ
Protokół kontroli sanitarnej otrzymałem (-am) w dniu ...15.1.2016 r.

REKTOR
prof. dr hab. Marek Bojarski

.....
(podpis i pieczęć osoby odbierającej protokół)

POUCZENIE: Strona/osoba upoważniona w terminie **7 dni** od daty doręczenia niniejszego protokołu może zgłosić zastrzeżenia do ustaleń stanu faktycznego.

Wyniki kontroli dotyczą warunków skontrolowanego zakładu/obiektu w czasie i miejscu trwania kontroli.
Strona na każdym etapie postępowania ma prawo wglądu w dokumentację w siedzibie Stacji.
** - w przypadku odpowiedzi negatywnej należy wpisać „nie dotyczy"*
***- właściwe zakreślić*

Dolnośląski Państwowy
Wojewódzki Inspektor Sanitarny
ul. M. Curie-Skłodowskiej 73/77
50-950 Wrocław skr. poczt. 136
(071) 328 30 41 do 49

HP.9020.1.1.2016.NG

BAU 061.2.2016.WH

Uniwersytet Wrocławski
Biuro Rektora
Sekretariat Rektora

Wpłynęło do BR.SR	20-01-2016	Załączniki
Wpr. dekret.	20.01.2016	Symbol

BAU, WB, BHP

Wrocław, dnia 18 stycznia 2016 roku

POSTANOWIENIE Nr 01/HP/16

Dolnośląski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny we Wrocławiu działając na podstawie: art. 12 ust. 1a pkt 3 ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. z 2015 r., poz. 1412), art. 123 i art. 106 Kodeksu postępowania administracyjnego [dalej: k.p.a.] (Dz. U. z 2013 r. poz. 267 z późn zm.[1]) oraz art. 15c ust. 1 pkt. 1 i ust. 3 ustawy z dnia 22 czerwca 2001 r. o mikroorganizmach i organizmach genetycznie zmodyfikowanych (Dz. U. z 2015 r. poz. 806), postanawia wydać pozytywną opinię w zakresie warunków higieny pracy w zakładzie inżynierii genetycznej, w którym ma być prowadzone zamknięte użycie organizmów genetycznie zmodyfikowanych GMO kategorii 1, zlokalizowanym na Uniwersytecie Wrocławskim na Wydziale Biotechnologii, ul. F. Joliot-Curie 14 A, 50-383 Wrocław.

UZASADNIENIE

Minister Środowiska pismem z dnia 24.12.2015 r., znak DLP-VI.431.87.2015 na podstawie art. 15c ust. 1 ustawy z dnia 22 czerwca 2002 r. o mikroorganizmach i organizmach genetycznie zmodyfikowanych (Dz. U. z 2007 r. Nr 36, poz. 233 z późn. zm.) wystąpił do Dolnośląskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego we Wrocławiu (data wpływu do WSSE 04.01.2016 r.) z wnioskiem o przeprowadzenie kontroli na Uniwersytecie Wrocławskim na Wydziale Biotechnologii, ul. F. Joliot-Curie 14 A, 50-383 Wrocław w zakresie warunków higieny pracy oraz o wydanie opinii, o której mowa w art. 15c ust. 2 ww. ustawy. W dniu 12.01.2016 r. upoważnieni przedstawiciele Dolnośląskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego we Wrocławiu przeprowadzili kontrolę w zakresie warunków higieny pracy w zakładzie inżynierii genetycznej, w którym ma być prowadzone zamknięte użycie organizmów genetycznie zmodyfikowanych GMO kategorii 1 na Uniwersytecie Wrocławskim na Wydziale Biotechnologii. Z przeprowadzonej kontroli został sporządzony protokół nr 01/HP/16, w którym nie stwierdzono nieprawidłowości z zakresu warunków higieny pracy.

Mając powyższe na uwadze Dolnośląski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny we Wrocławiu postanawia jak w sentencji.

Na niniejsze postanowienie zgodnie z art. 106 § 5 k.p.a. przysługuje stronie zażalenie do organu administracji publicznej wyższego stopnia – Głównego Inspektora Sanitarnego w Warszawie (ul. Targowa 65, 03-729 Warszawa) za pośrednictwem Dolnośląskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego we Wrocławiu (ul. M. Curie-Skłodowskiej 73/77, 50-950 Wrocław).

Zażalenie wnosi się w terminie siedmiu dni od daty doręczenia niniejszego postanowienia.

Otrzymują:
1. Ministerstwo Środowiska Departament Leśnictwa i Ochrony Przyrody ul. Wawelska 52/54, 00-922 Warszawa (list polecony za zwrotnym potwierdzeniem odbioru)
2. Uniwersytet Wrocławski, pl. Uniwersytecki 1, 50-137 Wrocław (list polecony za zwrotnym potwierdzeniem odbioru)
3. aa/HP

[1] Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2014 r., poz. 183, 1195, z 2015 r. poz. 211, 702, 1274.

Dolnośląski Państwowy
Wojewódzki Inspektor Sanitarny
we Wrocławiu
z up. Artur Trochimczuk
Kierownik Działu Higieny Pracy